

17. HELMIKUUTA 2021

TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA 2021

KUVATAIDE, KÄSITYÖ, MUSIIKKI

IIN KANSALAIPOISTO JA TAIDEKOULU

SISÄLLYS

TAITEEN PERUSOPETUS IIN KANSALAIPOISTOSSA JA TAIDEKOULUSSA	3
1. Opetussuunnitelma	3
1.2 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteet	3
1.3 Arvot ja oppimiskäsitys.....	4
2. Opetuksen toteuttaminen	4
2.1 Toimintakulttuuri, oppimisympäristö ja työtavat	4
2.2 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	4
2.3 Opetuksen rakenne ja laajuus	5
2.4 Oppimäärän yksilöllistäminen	5
3. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	5
3.1 Oppimisen arviointi	6
3.2 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen.....	6
3.3 Toiminnan arviointi ja jatkuva kehittäminen	6
3.4 Todistukset	7
4. KUVATAIDE.....	8
4.1 Kuvataiteen yleinen oppimäärä.....	8
4.2 Kuvataiteen yhteiset opinnot	9
4.3 Kuvataiteen teemaopinnot.....	15
4.4 Työtavat kuvataiteen opetuksessa.....	16
4.5 Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa	16
5. KÄSITYÖ	17
5.1 Käsityön yhteiset opinnot.....	17
5.2 Työtavat käsityöopetuksessa	19
5.3 Oppimisen arviointi käsityöopetuksessa	20
6 MUSIIKKI.....	21
6.1 Musiikin yleinen oppimäärä	21
6.1.2 Musiikin yleisen oppimäärän keskeiset tavoitteet	21
6.1.3 Musiikin opintojen rakenne ja laajuus	21
6.1.4 Varhaisiän musiikkikasvatus	22
6.2 Musiikin yleisen oppimäärän yhteiset opinnot	22
6.3 Musiikin teemaopinnot	25
6.3 Aikuisten musiikinopetus	27
6.4 Työtavat musiikinopetuksessa.....	28
6.5 Oppimisen arviointi musiikinopetuksessa	28

TAITEEN PERUSOPETUS IIN KANSALAIPOISTOSSA JA TAIDEKOULUSSA

1. OPETUSSUUNNITELMA

Iin kansalaisopisto ja taidekoulu järjestää tavoitteellista tasolta toiselle etenevää taiteen perusopetusta kuvataiteessa, käsityössä ja musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Alle kouluikäisille järjestetään varhaisen taidekasvatusta. Aikuisille järjestetään monipuolista musiikinopetusta, joka on mahdollista hyväksi lukea osaksi taiteen perusopetuksen oppimäärää. Taiteen perusopetus tarjoaa mahdollisuuksia opiskella taidetta päämäärätietoisesti, pitkäjänteisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista sekä kehitetään taiteenalan ominaista osaamista ja valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin perustuen moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoista ilmaisua, tulkintaa, identiteetin rakentumista sekä luovaa ajattelua, osallisuuden ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetuksen toteutus perustuu lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998) taiteen perusopetuksesta, Opetushallituksen määräykseen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä, arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista sekä koulutuksen järjestäjän laatimaan ja hyväksymään opetussuunnitelmaan.

Iin kansalaisopiston ja taidekoulun taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmassa on huomioitu oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus. Opetussuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös opettajien, oppilaiden ja huoltajien osallisuus.

1.2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TAVOITTEET

Iin kansalaisopiston ja taidekoulun taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on edistää elinikäisen taidesuhteen kehittymistä ja osallisuutta kulttuuriin yksilönä osana yhteisöä. Keskeistä on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen huomioimalla oppilaan yksilölliset tarpeet ja lähtökohdat. Opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen harrastamiseen, tekemiseen ja kokemiseen, taiteesta nauttimiseen sekä omaan elinympäristöön vaikuttamiseen taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisekeinoja monipuolisesti ja moniaistisesti. Opetuksen lähtökohtana on kunkin taiteenalan ominaisten tietojen ja taitojen tuottaminen ja esittäminen, esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden pohtiminen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Opetuksessa huomioidaan myös taiteidenvälisyys, tieteet ja teknologia osana taidekasvatusta.

1.3 ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

Taiteen perusopetuksen arvoperusta rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Yksilön ainutlaatuisuus ja arvokkuus, ihmisenä kasvaminen ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä, tasa-arvoisuus ja sukupuolen moninaisuus sekä vuorovaikutus muiden ihmisten ja ympäristön kanssa korostuu.

Oppimiskäsitys perustuu oppilaan yksilöllisyyden ja ainutlaatuisuuden huomioimiseen, kannustamiseen ja ohjaamiseen toimimaan aktiivisesti ja tavoitteellisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Opettajan rooli on ohjata, kannustaa ja antaa rakentavaa palautetta oppimisprosessissa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista hyödyntäen kokemuksia, kehollisuutta ja eri aistien käyttöä sekä vuorovaikutusta ympäristön kanssa. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi.

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 TOIMINTAKULTTUURI, OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Iin kansalaisopiston ja taidekoulun tavoitteena on luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Tähän tavoitteeseen päästään aidon kohtaamisen ja kunnioittavan vuorovaikutuksen sekä osallisuuden ja yhdessä tekemisen kautta. Kannustavassa toimintakulttuurissa on lupa myös epäonnistua ja tehdä virheitä turvallisesti. Eri taiteenaloihin liittyvien yksilön perusoikeuksien kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemista pidetään tärkeänä.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä, oppilaitoksen tavoitteellista johtamista, opetuksen suunnittelua, organisointia, toteuttamista sekä arviointia avoimen ja rakentavan vuorovaikutuksen kautta yhdessä oppilaitosyhteisön, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa.

Oppimisympäristöt, opetustilat- ja paikat sekä yhteisöt tukevat oppilaan kasvua, onnistumisen ja osaamisen kokemuksia ja motivaatiota. Tieto- ja viestintätekniikan tarkoituksenmukainen käyttö edistää taiteenalan oppimista. Työtavat valitaan edistämään sekä taiteenalan tuntemusta että oppilaan yksilöllistä kasvua, kehitystä, vuorovaikutteisuutta ja toisten huomioon ottamista.

2.2 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Iin kansalaisopisto ja taidekoulu tekee tiivistä yhteistyötä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa oppimisprosessin eri vaiheissa. Iin taidekoulun taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Meri-Pohjolan opistopiirin verkostossa sekä opettajien kanssa. Huoltajille tiedotetaan oppilaan edistymisestä ja arvioinnista opintojen aikana. Iin kansalaisopisto ja taidekoulu toimii tiiviisti Meri-Pohjolan opistopiirissä, Kansalaisopistojen liitossa sekä alueellisissa verkostoissa. Iin kansalaisopisto ja taidekoulu tekee yhteistyöstä Iin kunnan Tuen tiimin sekä LAPE-työryhmän kanssa.

2.3 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Joustava opintojen järjestäminen mahdollistaa yhteisten ja teemaopintojen yhtäaikaisen toteuttamisen. Opintojen kokonaiskesto on 5-7 vuotta. Taidekoulun käsityön opinnoissa on mahdollista opiskella yhteisiä opintoja tai osa opinnoista.

Yhteisten opintojen ja teemaopintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määrittellään Opetushallituksen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain. Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen oppiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Koulutuksen järjestäjät voivat tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen kokonaisuuksia. Yhteisten opintojen sekä teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet on kirjattu ainekohtaisesti kunkin aineen kohdalle.

2.4 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

lin kansalaisopistossa ja taidekoulussa on mahdollista tarvittaessa yksilöllistää oppimäärä (tavoitteet, sisällöt, opiskelu-aika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja yksilölliset arviointimenettelyt) vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä ja halua kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Menettelytapa dokumentoidaan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille. Opintojen yksilöllistämisen onnistumisessa tarvitaan kodin ja oppilaitoksen hyvää ja jatkuvaa vuorovaikutusta.

3. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

lin kansalaisopiston ja taidekoulun järjestää taiteen perusopetusta 7-18 vuotiaille lapsille ja nuorille. Tavoitteena on opetuksen esteettömyys, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus. Taiteen perusopetukseen on mahdollista hakea yleisen ja kaikille avoimen haun kautta. Pääsääntöisesti pääsykokeita ei järjestetä, vaan uudet oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Jos johonkin ryhmään on enemmän hakijoita kuin oppilaspaikkoja on tarjolla, oppilaspaikat jaetaan tällöin arpomalla. Musiikissa pianoon pääaineenaan hakeneille voidaan järjestää suuntaa antava soittonäyte hakijoiden valitsemiseksi suuren hakijamäärän johdosta. Hakuaika seuraavalle lukuvuodelle on aina huhtikuussa.

3.1 OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Oppilaan työskentelyä ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Jatkuvalle palautteella ohjataan oppilasta vuorovaikutteisesti ja oppilaan osallisuutta edistäen omien tavoitteiden suuntaamiseen opiskeluun ja oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaita kannustetaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelman opintokokonaisuuksien tavoitteisiin ja taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteisiin. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa päättämällä tavalla.

3.2 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSI LUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kuhunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla.

3.3 TOIMINNAN ARVIOINTI JA JATKUVA KEHITTÄMINEN

Kansalaisopistot arvioivat antamaansa taiteen perusopetusta ja osallistuvat ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998, 7§ muutettu lailla 1301/2013) mukaisesti. Kansalaisopistoissa toimitaan opistokohtaisen tasa-arvosuunnitelman (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986, muutettu lailla 1329/2014) mukaisesti ja yhdenvertaisuussuunnitelman (Laki yhdenvertaisuudesta 1325/2014) mukaisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

3.4 TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot. Todistusmalli on OPH:en määrittämien sisältöjen mukainen.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivä-määrä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

4. KUVATAIDE

4.1 KUVATAITEEN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Taiteen perusopetuksessa kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksen tehtävänä luoda edellytyksiä hyvän ja omakohtaisen taidesuhteen muotoutumiselle. Tavoitteena on hankkia taiteenalan perustaidot ja rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua. Opinnoissa halutaan vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opetuksen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja oman sekä muiden kulttuurien tuntemusta kuvataiteen keinoin. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilailla on mahdollisuus opinnoissaan syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Opetuksessa painotetaan oppilaiden omaa kokemusmaailmaa, joka luo pohjan oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista. Opetuksessa kannustetaan pohtimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia, käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle ja kuvataiteen elinikäiselle harrastamiselle.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Yleinen oppimäärä koostuu kuvataiteen yhteisistä opinnoista, jotka ovat laskennalliselta laajuudeltaan 300 tuntia sekä teemaopinnoista, jotka ovat laskennalliselta laajuudeltaan 200 tuntia.

Taulukossa on koottu kuvataiteen perustekniikat ja peruskäsitteet, joita käsitellään ja käytetään kuvataiteen yleisin oppimäärän opetuksessa.

<u>Kuvataiteen perustekniikat</u>	<u>Kuvataiteen peruskäsitteet</u>
Piirtäminen Maalaus Valokuvaus Grafiikka	Materiaalioppi Kuvan rakentamisen perusteet
Kolmiulotteinen sommittelu Media	Värioppi Taide- ja tyyliuunnat

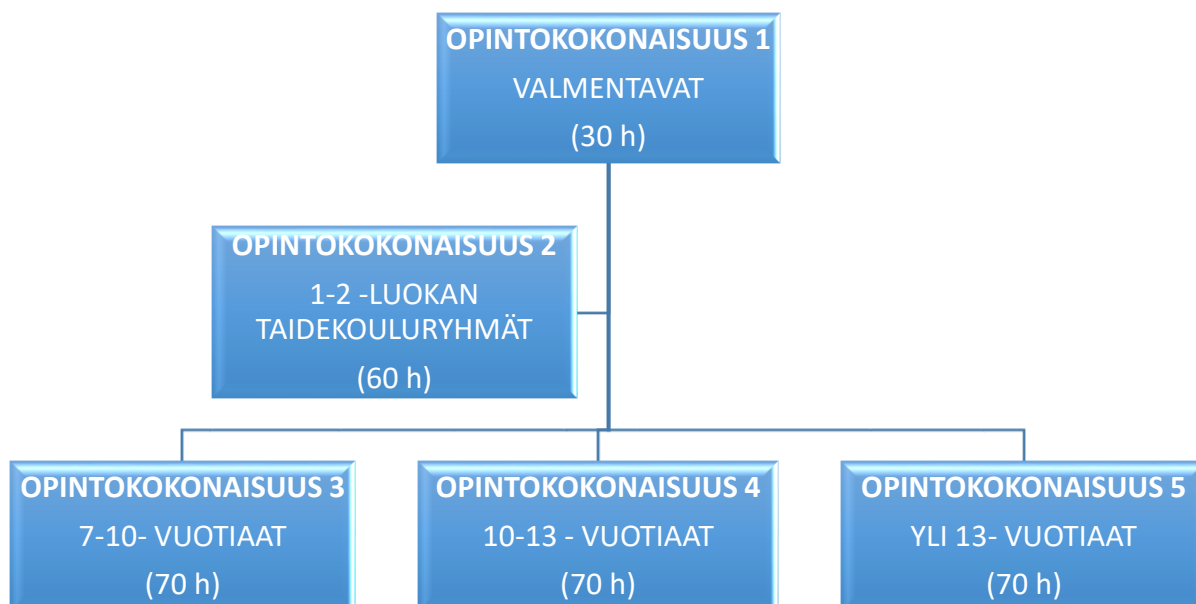
4.2 KUVATAITEEN YHTEISET OPINNOT

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opinnoissa yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia. Opinnot koostuvat viidestä eri opintokokonaisuudesta ja niiden sisällä olevista, tasolta toiselle etenevistä opintojaksoista. Yhteiset opinnot ja opintokokonaisuudet ovat kaikille yhteisiä ja pakollisia kuvataiteen yleisen oppimäärän suorittamiseksi taiteen perusopetuksessa. Opintoja voidaan järjestellä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi ryhmätuntien tuntimääristä poiketen ja huomioiden oppilaan oma opintopolku. Kuvataiteen yhteiset opinnot antavat valmiudet siirtyä syventäviin teemaopintoihin.

Kuvataiteen yhteisten opintojen aikana oppilas oppii taiteenalan perustaidot. Oppilas oppii katsomaan, havainnoimaan, pohtimaan ja tulkitsemaan kuvaa, kuvataidetta ja visuaalista kulttuuria. Oppilas kehittää visuaalista ilmaisukykyään ja kuvan tekemisen taitoja ja saa kokemuksia eri taiteenaloista ja niiden ilmaisukeinoista. Oppilasta ohjataan tunnistamaan visuaalisen kulttuurin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin taiteen aloihin ja niiden ilmaisukeinoihin. Opetuksessa keskeistä on oppilaan kokonaisvaltaisen kasvun ja itseilmaisun sekä sosiaalisten taitojen tukeminen.

lin kansalaisopisto ja taidekoulu järjestää varhaisiän kuvataidekasvatusta 6-vuotiaille, esikouluikäisille lapsille. Opintokokonaisuus yksi (1) valmentaa taiteen perusopetuksen opintojen aloittamiseen. Valmentavien ryhmässä opiskellaan kaikkien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisia opintoja kuvataiteessa, käsityössä ja musiikissa. Opintokokonaisuus kaksi (2) sisältää kouluilla järjestettävät taidekoulun kuvataiteen iltpäiväryhmät, joita tarjotaan kaikille lin peruskoulujen 1-2-luokkalaisille. Opintokokonaisuudet kolme, neljä ja viisi (3,4,5) on jaettu ikäryhmien mukaisesti ja jokaista opintokokonaisuutta voi käydä useamman vuoden ajan. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden oma opintopolku.

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN KUVATAITEEN YHTEISET OPINNOT

OPINTOKOKONAISUUS 1 (30h) VALMENTAVAT 6-VUOTIAAT

SISÄLTÖ	TAVOITE	TEKNIikka / PERUSKÄSITTEET
- tutustutaan eri taiteenaloihin - opitaan tutkimalla, kokeilemalla ja leikkimällä - etsitään omia mielenkiinnon kohteita eri taiteista	- innostaa lasta kuvataiteen tekemiseen ja taiteen perusasioihin - innostetaan oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti	- eri piirtimiin tutustuminen; lyijykynät, tussit, pastelliliidut, muste, pastellit - havaintopiirtämisen alkeet - viivasta muodoksi - pää- ja välivärien tutkiminen - vesiväri – ja peiteväreihin tutustuminen ja tutkiminen - kynä- ja sivellintekniikat - tutustuminen taidegrafiikkaan press- print, monotypia - tutustuminen kolmiulotteisen työskentelyyn; savi ja arkkitehtuuri tai muotoilu - nykytaiteen työskentelyyn tutustuminen; esim. valotaide, äänitaide, ympäristötaide - Oma näyttely: töiden valinta, ripustus, ohjelma ja avajaiset
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin, työvälineisiin ja vaihteleviin työtapoihin - harjoitellaan välinehuoltoa	- harjoitellaan motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä - opetellaan huolehtimaan omista ja yhteisistä välineistä	
harjoitellaan ryhmässä toimimista, toisten huomioimista ja työhön keskittymistä	- kannustaa lasta itseilmaisuun - opetellaan toisen kunnioittamista ja erilaisuutta sekä itsetuntemusta	
- opetellaan pohtimaan, tulkitsemaan ja sanallistamaan omia tuntemuksia, kokemuksia ja havaintoja - hyödynnetään opetuksessa mielikuvaoppimista	- tarkastellaan lapsen omaa elinympäristöä ja siinä ilmeneviä visuaalisen kulttuurin ilmiöitä - kannustaa iloitsemaan omasta ja toisten työstä - kannustaa lasta itseilmaisuun - opitaan taiteen tarkastelun ja katsomisen alkeet	

OPINTOKOKONAISUUS 2 (60h) 1-2 LUOKAN PÄIVÄRYHMÄT

SISÄLTÖ	TAVOITE	TEKNIikka / PERUSKÄSITTEET
<u>Etsin ja kokeilen</u> • kuvataiteen erilaisiin tekniikoihin ja peruskäsitteisiin tutustuminen • tutustutaan eri taiteenaloihin • luokkaan ja turvalliseen tekemiseen tutustuminen kaverit huomioiden	• innostaa oppilasta monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin sekä taiteiden välisiin työskentelytapoihin. • tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista • luodaan mukava ja turvallinen ilmapiiri luokkaan, sekä yhteiset toimintatavat	• Havaintopiirtäminen • Peruskäsitteet: havainto, viiva, pinta • Vesivärimaalauksen tekniikat ja sivellintyöskentely • Peruskäsitteet: päävärit, välivärit • Taiteenalat tutuksi: • Valotaide • Äänitaide • Sarjakuva • Taidegrafiikka: leimasinpainanta ja press print, kohopainannon kokeilu • Taiteen käsitteet: • Suomen kultakauden taide • abstrakti taide • kollaasi • graafinen suunnittelu: logot • Maataide • Kolmiulotteinen sommittelu • Peruskäsitteet: kolmiulotteinen muoto, muovailu ja veistäminen • pienoismallin rakentaminen • tilateokset: lumiveistos, monumentaaliveistos kierrätetyistä tai luonnonmateriaaleista • Savityöskentely; nipistely-, peukalointi tai makkaratekniikka, saven liittäminen ja erilaiset pinnankäsittelytavat, itsekuivuva savi ja askartelumassat
<u>Kuvataiteen alkujuurella</u> • tutustutaan kuvataiteen historiaan keskustellen ja katsellen kuvia • tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja • hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa	• tukea oppilaan taidekäsityksen kehittymistä • ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta • innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta näkökulmasta • kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta	
<u>Elämäni kuvat</u> • oman elämänpiirin kuvittaminen • omien havaintojen ja kokemusten kuvittaminen • omien luontaisten mielenkiinnon kohteiden etsiminen eri taiteista • oman ideoinnin ja ilmaisun korostaminen • Kolmiulotteisen muodon hahmottaminen ja kehittäminen muotoilemalla, veistämällä ja rakentamalla.	• tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä • tukea oppilaan itsetuntemuksen kehittymistä oman kuvailmaisun kautta • rohkaista oppilasta omaan kuvailmaisuun • kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään • veistoksen tekeminen muovailemalla esim. savesta tai lumesta. Erilaisten liitosten hallinta.	

OPINTOKOKONAISUUS 3 (70h) 7-10-VUOTIAAT

SISÄLTÖ	TAVOITE	TEKNIikka / PERUSKÄSITTEET
<u>Puhetta taiteesta</u> •erilaisten teosten tutkiminen •taiteen eri lajeihin tutustuminen •taidefilosofian alkeet • kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa, omassa kuvailmaisussa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	• kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia ja tutustumaan kuvailmaisun keinoihin • tukea oppilaan taidekäsityksen kehittymistä • kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, keskustelemaan niistä ja ilmaisemaan näkemyksiään • innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta	•Peruskäsitteet: valööri, pinta, sommittelu, muoto ja asetelma • Valööri- ja viivapiirustus • Peruskäsitteet: vastavärit, kontrasti, värien symboliikka, • Väriopin ja maalaustekniikoiden syventämien ja soveltaminen • Taiteen käsitteet: • luonnostelu, havainnointi • Perspektiivi, tilan kuvaaminen • Taiteenalat tutuksi: • sarjakuva, karikatyyri • sapluuna- ja linopainanta • asetelmamaalaus • Savi ja makkaratekniikka
<u>Median kuvat</u> •median ilmiöihin ja mediaympäristöihin tutustuminen • kuvataiteen keinoin vaikuttaminen, kantaa ottaminen ja osallisuus, omien arvojen pohtiminen	• kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta • ohjata oppilasta tulkitsemaan median ilmiöitä visuaalisesta näkökulmasta ja jatkamaan omia tulkintojaan ja keskustelemaan niistä • innostaa oppilasta pohtimaan mediakulttuuria yhteiskunnallisesta näkökulmasta sekä siinä ilmeneviä arvoja • ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteen keinoin ja kehittämään kriittistä ajattelua	• Peruskäsitteet: sarjakuva, mainoskuva, lehtikuva, taidekuva: analysointi, merkitys ja käyttö • Peruskäsitteet: kuvakulmat, kuvan rajausta, kuvakoot, kuvakerronta, kollaasi, • Taiteenalat tutuksi: • Valokuvaukseen tutustuminen (esim. fotogrammi, neulareikäkamera, camera obscura) • Animaatio

OPINTOKOKONAISUUS 4 (70h) 10-13- VUOTIAAT

SISÄLTÖ	TAVOITE	TEKNIikka / PERUSKÄSITTEET
<u>Kuvanlukutaito</u> •kuva-analyysimenetelmiin tutustuminen •omien ja muiden kuvien analysointi	• tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta • kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn avulla • kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia • kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan omia tulkintoja ja keskustelemaan niistä • kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja • ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen	• Peruskäsitteet: Harmonia, murrettut ja taitetut värit, erilaiset maalaustekniikat • Taiteen käsitteet: • Kasvojen ja ihmisen mittasuhteet, croquis, muotokuva • levytekniikka, raakapoltto, lasitus • Elokuvakerronnan perusteet: kuvakulmat, -kerronta, -koot sekä otos ja leikkaus, analysointi, videokuvaus Taiteenalat tutuksi: • Grafiikka; puupiirros • vedosmerkinnät • kehystäminen • videokuvan editointi • digitaalikamera
<u>Taidekentällä</u> •paikalliseen taiteeseen tutustuminen •taiteen eri instituutioihin ja -kulttuurikohteisiin tutustuminen •taiteen ammattilaisten työskentelyyn tutustuminen	• innostaa oppilasta tutustumaan taiteen kenttään, -prosesseihin ja työskentelytapoihin • tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön	
<u>Yhteisötaide</u> •yhteisötaiteeseen tutustuminen •yhteisötaiteellinen projekti	• kannustaa oppilasta toimimaan ja osallistumaan erilaisiin ryhmiin ja yhteisöihin yhteisötaiteen keinoin • kannustaa oppilasta pohtimaan yhteisötaiteessa ilmeneviä arvoja	• Peruskäsitteet: yhteisötaide, ympäristötaide, tulitaide, biotaide, valoinstallaatio • ympäristö- tai yhteisötaideteoksen valmistaminen

OPINTOKOKONAISUUS 5 (70h) YLI 13-VUOTIAAT

SISÄLTÖ	TAVOITE	TEKNIikka / PERUSKÄSITTEET
<u>Muut kulttuurit kuvataiteessa</u> • eri kulttuurien visuaaliseen taiteeseen tutustuminen ja kansainvälisyys	• innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta • innostaa ja rohkaista oppilasta tutustumaan eri kulttuurien visuaaliseen taiteeseen	• Peruskäsitteet: • maisema ja tila kuvataiteessa, reliefi • öljyväreihin tutustuminen, pohjustus • Taiteen käsitteet: • elävän mallin piirustus ja anatomia • digitaalisen kuvan käsittely ja digitaalinen maalaaminen • värisuunnittelu
<u>Omallalla kartalla</u> • omien persoonallisten valintojen tekeminen omassa työskentelyssä • töiden aiheeseen sopivien tekniikoiden valinta	• kannustaa oppilasta omaan ilmaisuun kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla • kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään taiteen keinoin	• Taiteenalat tutuksi: • Grafiikka; puupiirros • kuivaneula ja carborundum, serigrafia • julkinen taide, performanssi, installaatiot • Keramiikka: dreijaus • Graafinen suunnittelu: - kuvan ja sanan yhdistäminen, kuvitus, typografia, taitto, mainonnan ilmaisukeinot ja kanavat. Merkit ja tuotemerkit.

4.3 KUVATAITEEN TEEMAOPINNOT

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opinnoissa teemaopinnot ovat 200 tuntia. Teemaopintojen tarkoituksena on kuvataiteen yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen syventäminen ja kehittäminen. Teemaopinnot koostuvat kansalaisopiston kuvataiteen muista kursseista, jotka hyväksi luetaan taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään. Kansalaisopiston kursseista voi vapaasti valita tarjolla olevia oppilaan kiinnostuksen kohteiden mukaisia kursseja, jotka syventävät oppilaan kuvataiteen opintopolkua. Joitakin teemaopintoihin sisältyviä kursseja on mahdollista suorittaa myös yhteisten opintojen rinnalla.

Kurssit ovat eri mittaisia opintojaksoja, joissa korostuvat yhteistyö, taiteidenvälisyys ja omat kiinnostuksen kohteet. Kulttuurikauppilan residenssitaiteilijoiden kanssa tehdyt projektit voidaan sisällyttää myös teemaopintoihin. Teemaopintojen opintokokonaisuuksia voi suorittaa yhteisten opintojen rinnalla tai niiden jälkeen.

TEEMAOPINTOIHIN SISÄLTYVÄT KURSSIT	TUNTIMÄÄRÄ
IKONIMAALAUUS	75 h
POSLIINIMAALAUUS	75 h
PIIRUSTUS JA MAALAUUS	50 h
VALOKUVAUS: PERUSTEET JATKO	25 h 25 h
KERAMIikka 1 KERAMIikka 2	40 h 55 h
TAIDETEOLLISUUS JA MUOTOILU: HOPEAKORUKURSSI KÄDENTAITOKURSSIT	15 h 15-30 h
ESITTÄVÄ TAIDE: NÄYTELMÄRYHMÄT	20-80 h

4.4 TYÖTAVAT KUVATAITEEN OPETUKSESSA

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilasta kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia.

Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

4.5 OPPIMISEN ARVIOINTI KUVATAITEEN OPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Itsearviointissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arvioinnilla ja muulla palautteella kannustetaan oppilasta uuden oppimiseen sekä ohjataan häntä arvostamaan toisten näkemyksiä. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Tavoitteena on, että arviointi tukee oppilaan itsetunnon ja kuvataiteen taitojen kehitystä. Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen.

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

5. KÄSITYÖ

5.1 KÄSITYÖN YHTEISET OPINNOT

Taidekoulun käsityön opinnoissa on mahdollista opiskella yhteisiä opintoja tai osa opinnoista. Käsityön yhteisten opintojen (300h) opintokokonaisuuksiin kuuluu kolme eri osa-aluetta.

Opintokokonaisuudet koostuvat:

- Opintokokonaisuus 1 = 6-vuotiaiden valmentavien käsityö,
- Opintokokonaisuus 2 = taidekoulun käsityö 7-10-vuotiaille, jota voi käydä useamman vuoden ajan
- Opintokokonaisuus 3 = kansalaisopiston muut kädentaitojen kurssit, joita voidaan sisällyttää yhteisiin opintoihin.

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tehtävänä on tarjota oppilaalle myönteisiä kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot tukevat kasvua, itsetuntemusta, omaa ilmaisua, ongelmanratkaisua ja tekemisen tapaa. Käsityötaidot kehittyvät tutkivalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun ja tekemisen kautta.

Opinnoissa pohditaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä sekä tutustutaan paikalliskulttuuriin. Ympäristöä ja kulttuuria havainnoidaan ja havaintoja sovelletaan omassa työskentelyssä. Yhdessä pohditaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista eri (ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä) näkökulmista. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa elinikäiselle käsityöharrastukselle.

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä tarkastelemalla löydetään uusia oivalluksia, ideoidaan ja valmistetaan uutta. Opettaja kuuntelee, ohjaa ja osallistaa rohkaisten ja innostaen.

KÄSITYÖN YHTEISET OPINNOT 300 h		
VALMENTAVAT KÄSITYÖ 6- vuotiaat 30 h	TAIDEKOULUN KÄSITYÖ 7-10- vuotiaat 60 h / lukuvuosi	KANSALAIPOISTON KURSSIT Kädentaitojen kurssit

OPINTOKOKONAISUUS 1 (30h) VALMENTAVAT KÄSITYÖ

SISÄLTÖ	TAVOITE	AIHEET:
• Kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisilla käsityötekniikoilla ja materiaaleilla. • Harjoitellaan käyttämään työvälineitä turvallisesti • Harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä.	• Tutustutaan käsityön perustietoihin ja –käsitteisiin. • Tavoitteena innostaa oppilasta kehittämän käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. • Motoriset taidot kehittyvät tekemisen kautta.	• Kudontaan tutustuminen • Huovutukseen tutustuminen (esim. märkähuovutus) • Tekstiilivärit • Ompelun harjoittelu • Kolmiulotteinen muoto

OPINTOKOKONAISUUS 2 (60h) TAIDEKOULUN KÄSITYÖ

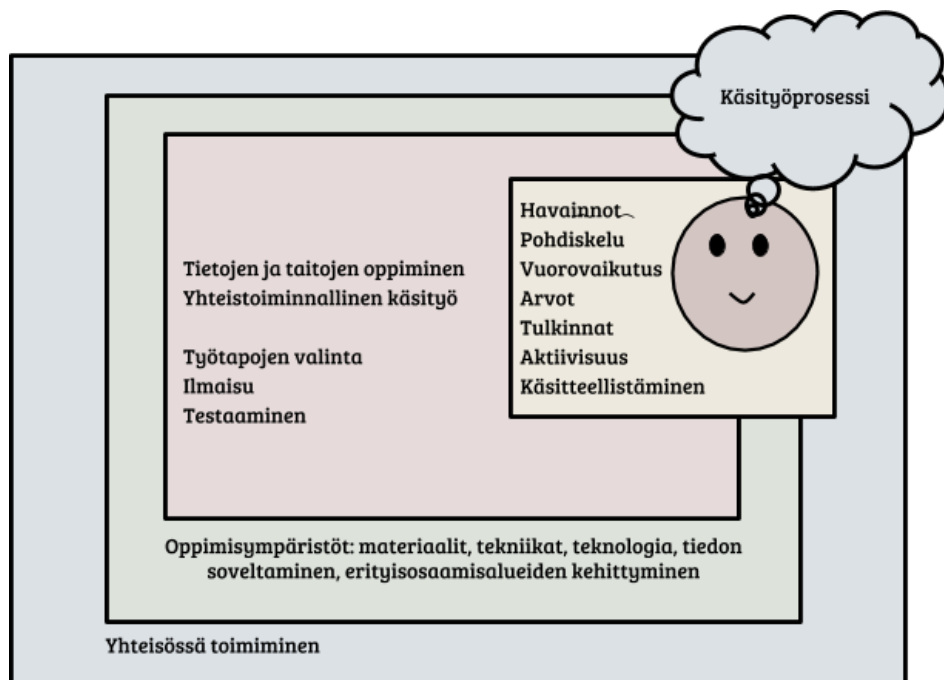
SISÄLTÖ	TAVOITE	AIHEET:
• Hankitaan käsityön perustaidot; työohjeet ja –menetelmät, työvälineet, materiaalit ja tekniikat • Tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun • Syvennetään oppilaan tietoja ja ymmärrystä käsityöilmaisun perusteista: käsityötaiteesta, kulttuuriperinnöstä ja taiteidenvälisyydestä sekä käsityön kulttuurisista merkityksistä. • Työskennellään yhteisissä tiloissa itsenäisesti, mutta yhdessä toimien.	• Opitaan käsityön tekemiseen tarvittavaa perustietoutta ja -käsitteistöä, joita tarvitaan käsityötuotteiden valmistuksessa. • Ymmärtää työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen • Ymmärtää ohjeet ja soveltaa niitä omiin tarpeisiin • Rohkaista käyttämään materiaaleja ja tekniikoita monipuolisesti • Tavoitteena on tukea oppilaan kasvua; rohkaista oppilaan itsetuntemusta, aktiivisuutta ja osallistumista.	• Aihevalinnat lähtevät oppilaan kiinnostuksen kohteista, mutta opetuksessa hyödynnetään myös traditioiden siirtämistä. • Näkökulmat: asuminen, toiminnallisuus, teknologia, muotoilu, muoti-ilmiöt ja eri kulttuurit • Huovutustekniikat • Kankaan kuviointi • Kankaan värjäys • Solmeilu, punonta

OPINTOKOKONAISUUS 3 KANSALAIPOISTON KURSSIT

YHTEISIIN OPINTOIHIIN SISÄLTYVÄT KURSSIT	TUNTIMÄÄRÄ
OMPELUN ILOA, SYKSY JA KEVÄT	110 tuntia / kurssi
KUDONTA SYKSY JA KEVÄT	110 tuntia / kurssi
PUUTYÖ HUONEKALUJEN ENTISÖINTI HUONEKALUJEN VERHOILU	110 tuntia / kurssi
KÄSITYÖN LYHYTKURSSIT KÄSITYÖ YHDESSÄ LAPSEN KANSSA MAKRAMEE VÄRJÄYSKURSSI HOPEAKORUKURSSIT	5 -20 tuntia/ kurssi

5.2 TYÖTAVAT KÄSITYÖNOPETUKSESSA

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämislle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

5.3 OPPIMISEN ARVIOINTI KÄSITYÖNOPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä käsityön tekijänä. Oppilaalle annettava palaute on kannustavaa ja ohjaavaa.

Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin (arviointikeskustelu, itse- ja vertaisarviointi, näyttelyt ja esiintymiset). Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppilas saa työskentelyn aikana jatkuvaa sanallista palautetta.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat taidot ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri sekä taiteiden ja tieteiden välisyys. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

6 MUSIIKKI

6.1 MUSIIKIN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Taiteen perusopetuksessa musiikin yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

6.1.2 MUSIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN KESKEISET TAVOITTEET

- musiikillisen identiteetin vahvistaminen, kokonaisvaltaisen kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen
- musiikin elinikäinen harrastaminen huomioon ottaen oppilaan vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet
- musiikin harrastamisesta ja yhteismusisoinnista saatava ilo
- luovuus ja vapaus itsensä ilmaisemiseen musisoinnin perustaitojen harjoittelemisen ja musiikin hahmotuskyvyn kehittämisen avulla
- eri taiteiden välisten yhteyksien ja ilmaisukeinojen löytäminen ja kokeminen

6.1.3 MUSIIKIN OPINTOJEN RAKENNE JA LAAJUUS

Musiikin yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Yleinen oppimäärä koostuu Musiikin yhteisistä opinnoista, jotka ovat laskennalliselta laajuudeltaan 300 tuntia sekä teemaopinnoista, jotka ovat laskennalliselta laajuudeltaan 200 tuntia.

lin kansalaisopisto ja taidekoulu järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta 0-6 vuotiaille lapsille. Opetus valmentaa taiteen perusopetuksen opintojen aloittamiseen. Kansalaisopisto järjestää aikuisille monipuolista musiikinopetusta, mikä on mahdollista hyväksi lukea osaksi taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksia. Varsinaista taiteen perusopetuksen koko oppimäärää musiikissa aikuisille ei järjestetä lin kansalaisopistossa ja taidekoulussa.

6.1.4 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on tutustua musiikin peruskäsitteisiin lapsen maailmasta käsin. Työtapojen keskeisin periaate on musiikin kokonaisvaltainen kokeminen ja opetuksen elämyksellisyys lapsen ikäryhmä ja yksilöllinen kehitys huomioiden. Lasta tuetaan toimimaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Taiteiden välisillä produktioilla ohjataan lasta kulttuurien moninaisuuden kokemuksiin ja luodaan edellytyksiä musiikin elinikäiselle harrastamiselle.

Pieni lapsi kokee ympäröivän maailman välittömästi kaikkien aistiensa kautta. Monipuolisella taidekasvatuksella ja aistien herkistämällä turvallisessa ilmapiirissä voidaan syventää lapsen tunne-elämää, rikastaa mielikuvitusta ja tukea hänen kognitiivisista, motorista, psyykkistä ja sosiaalista kasvuaan.

Myönteisessä ja hyväksyvässä ilmapiirissä tapahtuva yhdessä musisointi, lapsen luonnollisesta itseilmaisusta iloitseminen ja esiintymiset kasvattavat musiikillista itsetuntoa ja antavat hyvän pohjan myöhemmille musiikkiopinnoille.

Varhaisiän musiikkikasvatus etenee ikäryhmittäin 0-vuotiaista 6-7 -vuotiaisiin ottaen huomioon lasten ikäkauteen liittyvän kehityksen ja erityispiirteet. Myös eri-ikäisistä lapsista koostuvat ryhmät sekä soitinvalmennusryhmät ovat mahdollisia. Esikouluikäiset voivat myös osallistua Taidekoulun valmentavaan musiikinopetukseen.

<u>Musiikin peruskäsitteet</u>	<u>Varhaisiän musiikkikasvatuksen työtavat</u>
Rytmi Dynamiikka Melodia Muoto	Laulaminen Soittaminen Liikkuminen
Tempo Harmonia Sointiväri	Kuunteleminen Yhdessä kokeminen

6.2 MUSIIKIN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YHTEISET OPINNOT

Musiikin yhteisten opintojen aikana oppilas oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja. Oppilas oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja hahmottamaan musiikkia. Oppilas kehittää musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan, ja saa kokemuksia eri taiteista ja niiden ilmaisukeinoista. Oppilasta ohjataan tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin.

Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin (esim. kehollisuuteen, kuvalliseen ja teatteri-ilmaisuun jne.) tutustumista ja niiden hyödyntämistä. Keskeistä on oppilaan kokonaisvaltaisen kasvun ja itseilmaisun sekä sosiaalisten taitojen tukeminen.

Musiikin yleisen oppimäärän yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia. Opinnot koostuvat opintokokonaisuuksista ja niiden sisällä olevista tasolta toiselle etenevistä opintojaksoista. Yhteiset opinnot ja opintokokonaisuudet ovat kaikille yhteisiä ja pakollisia musiikin yleisen oppimäärän suorittamiseksi taiteen perusopetuksessa. Opintoja voidaan järjestellä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi yksilö- ja ryhmätuntien tuntimääristä poiketen ja oppilaan oma opintopolku huomioiden. Musiikin yhteiset opinnot antavat valmiudet siirtyä musiikin syventäviin teemaopintoihin.

OPINTOKOKONAISUUS 1 (130h)

Opintojakso 1 (120h)	SISÄLTÖ	TAVOITE
Soitto ja laulu 1 (60h)	-tutustutaan valittuun instrumenttiin sekä harjoitellaan soiton ja laulun perusteita opettajan ohjauksessa ja itsenäisesti harjoitellen -harjoitellaan esiintymistä ja tuetaan oppilaan oman ilmaisun kehittymistä -Opinnot voivat sisältää yhden tai useamman valitun instrumentin tai pääaineen opiskelua	-oppilas omaksuu perustiedot ja -taidot omassa instrumentissaan ja musiikillisessa ilmaisussa -omaksuu hyviä harjoittelutapoja ja säännöllisyyttä harjoittelussa -saa välineitä musiikilliseen ilmaisuunsa -kuuntelee ja hahmottaa omaa soittoaan/lauluaan -kokee iloa omasta soitostaan ja laulustaan
Musiikin teoria ja hahmotus 1 (30)	-opitaan musiikin merkitsemistapojen perusteita. -Musiikin teoria ja hahmotus opinnot voivat sisältyä instrumenttietopetukseen tai ne voivat olla omia opintokokonaisuuksiaan -voidaan toteuttaa lähi- tai verkko-opetuksena	-oppilas tutustuu musiikin merkitsemistapoihin eri työtapoja monipuolisesti hyödyntäen -kirjoittaa, kuuntelee, soittaa ja laulaa -hahmottaa musiikin peruskäsitteitä kirjoittaen ja kuulonvaraisesti
Yhteismusisointi 1 (10h)	-opitaan yhteismusisoinnin perusteita -voidaan toteuttaa esim. pari- ja ryhmätunneilla, kuoroissa, bändeissä, orkestereissa ja muissa kokoonpanoissa	-oppilas kokee yhdessä musisoimisen ilon -havainnoi toisten musisointia ja reagoi siihen -harjoittelee toteuttamaan oman osuutensa osana kokonaisuutta
Kuuntelu 1 (10h)	-harjoitellaan musiikin kuuntelemista ja havainnointia -Kuuntelu tarjoaa mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjaa keskustelemaan havainnoista -sisältää monipuolisia musiikin kuuntelu- ja havainnointitehtäviä. - konserttikäyntejä mahdollisuuksien mukaan	-oppilas tutustuu konserttikäyttämiseen -havainnoi ja kuuntelee musiikin eri tyyliä -saa ohjausta musiikin monipuoliseen kuunteluun

Opintojakso 2 (10h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Taidemaistiaiset (5h)	-tutustutaan muihin taideaineisiin käyttäen monipuolisesti eri taidemuotojen työtapoja ja vierailen muiden taideaineiden tunneilla/kursseilla -osallistutaan taiteidenvälisiin projekteihin sekä omassa oppilaitoksessa tai muiden tahojen kanssa -voidaan tarjota yhteistyössä paikallisten kulttuurituottajien ja -palvelujen kanssa -elämyksellisyys ja kokemuksellisuus korostuvat	-oppilas tutustuu eri taideaineisiin ja hahmottaa oman aineensa osana taiteiden kenttää -saa kokemuksia eri taidemuotojen ilmaisukeinoista -saa kokemuksia yhdessä tekemisestä luovuuden monin keinoin
Projektiopinnot 1 (5h)	-osallistutaan oman opettajan tai oppilaitoksen järjestämiin konsertteihin ja projekteihin tai suunnitellaan oma projekti (esim. oma sävellys, oma esitys jne.) -kannustavat oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjaavat häntä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen -ohjaavat toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	-oppilas saa kokemuksia yhdessä tekemisestä saa ohjausta löytääkseen omat kiinnostuksen kohteensa -hyödyntää oppimiaan taitoja osana yhteistä kokonaisuutta -motivoituu kehittämään taitojaan -saa monipuolisia tilaisuuksia kehittää omaa luovuuttaan ja ilmaisuaan

OPINTOKOKONAISUUS 2 (180H)

Opintojakso 3 (150)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Soitto ja laulu 2 (60)	-Opintojakson aikana opiskellaan tavoitteellisesti yksilöllisyys huomioiden soitossa ja laulussa vaadittavia perustaitoja	-oppilas saavuttaa soitossa ja laulussa vaadittavat perustaidot ja kykenee ilmaisemaan itseään soiton ja laulun keinoin -ymmärtää ja hahmottaa musiikin merkitsemistapoja -osaa esiintyä ja rohkaistuu etsimään omaa musiikillista ilmaisuaan -on maksanut hyviä harjoittelutapoja ja säännöllisyyttä harjoittelussa -tuottaa omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja -kuuntelee ja hahmottaa omaa soittoaan/lauluaan -kokee iloa omasta soitostaan ja laulustaan
Musiikin teoria ja hahmotus 2 (60h)	-vahvistetaan valmiuksia lukea ja kirjoittaa musiikkia. -opitaan hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia sekä kirjoitettuna että kuulonvaraisesti monipuolisia työtapoja käyttäen -tutustutaan musiikkitekologiaan	-oppilas osaa laulaa ja kirjoittaa yksinkertaisia melodioita -osaa lukea ja kirjoittaa rytmejä -osaa soveltaa oppimaansa omassa musisoinnissaan -harjoittelee musiikin peruskäsitteistöä soittaen, laulaen ja kuunnellen -improvisoi, säveltää ja sovittaa
Yhteismusisointi 2 (20h)	-musiikin opintojen olennaisena osana yhdessä musisointi soitinryhmässä, bändissä, kuorossa tai muussa kokoonpanossa oppilaitoksen resurssit ja oppilaan oma kiinnostus huomioiden	-oppilas kokee iloa yhdessä musisoimisesta -harjaantuu musisoimaan ryhmässä -kuuntelee ja hahmottaa toisten musisointia suhteessa omaan soittoon yhä paremmin -osaa hoitaa oman osuutensa osana kokonaisuutta -saa monipuolisia välineitä muusikkouden kehittämiseen -motivoituu taitojensa kehittämiseen saadessaan myönteisiä kokemuksia -saa rohkeutta ilmaisuunsa hyvästä ryhmähengestä

Opintojakso 4 (30h)	SISÄLTÖ	Tavoitteet
Taiteiden väliset opinnot (10h)	-taiteidenvälistä osaamista syvennetään ja vahvistetaan – tarjotaan mahdollisuuksia muiden taideaineiden yhdistämiseen osaksi musiikin opintoja hyödyntämällä eri taiteenalojen tarjoamia työtapoja -opetuksessa korostetaan elämyksellisyyttä ja kokemuksellisuutta.	-oppilas saa kokemuksia monipuolisesti eri taideaineiden tarjoamista ilmaisukeinoista -löytää yhteyksiä eri taidemuotojen välillä -alkaa hahmottaa omaa musiikillista ja taiteellista identiteettiään -saa kokemuksia erilaisista esiintymistilaisuuksista
Projektiopinnot 2 (20h)	- hyödynnetään monipuolisesti oppilaitoksen ja muiden tahojen tarjoamia mahdollisuuksia yhdessä tekemiseen -oppilasta tuetaan hänen kiinnostuksensa mukaisten omien projektien, kuten esim. sävellys, sovitus ja tutkielma tekemisessä tai oman esityksen suunnittelemisessa	-oppilas kokee itsensä osana yhteisöä -hahmottaa oman osuutensa osana kokonaisuutta -suuntautuu omien kiinnostuksen kohteidensa mukaan -saa tilaisuuksia esiintymiseen ja luovaan ilmaisuun -kokee yhdessä tekemisen ilon -syventää tietojaan ja taitojaan

6.3 MUSIIKIN TEEMAOPINNOT

Teemaopintoihin sisältyvät opintokokonaisuudet ovat laajuudeltaan yhteensä 200 tuntia. Teemaopintojen tarkoituksena on musiikin yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen. Tärkeänä tavoitteena on oppilaan oman musiikillisen identiteetin, vahvuuksien, musiikillisen ilmaisun ja luovuuden löytäminen ja niiden vahvistaminen. Teemaopintoihin sisältyvä vapaavalintaisuus mahdollistaa oppilaan yksilöllisen musiikillisen opintopolun ja syventymiskohteet.

Musiikin teemaopinnot sisältävät sekä pakollisia että vaihtoehtoisia ja vapaasti valittavia opintojaksoja, joissa korostuvat yhteistyö, taiteidenvälisyys ja omat kiinnostuksen kohteet. Joitakin teemaopintoihin kuuluvia opintojaksoja on mahdollista suorittaa myös yhteisten opintojen rinnalla. Keskeisenä sisältönä on musiikillisten taitojen monipuolinen harjoittaminen. Opinnoissa syvennetään musiikin lajien ja muiden taiteenalojen ilmaisukeinojen tuntemusta.

OPINTOKOKONAISUUS 3: Kaikille yhteiset opinnot (170h)

Opintojakso 5 (120h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Soitto ja laulu 3 (60h)	-pääaineen/instrumentin kolmannella tasolla syvennetään instrumenttitaitoja ja musiikillista ilmaisua -ohjelmiston valinnassa painotetaan oppilaan vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita -oppilasta ohjataan kehittämään pitkäjänteisesti musiikillista osaamista -ohjataan asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselle ja arvioimaan taitojen edistymistä suhteessa niihin	-oppilas syventää instrumenttitaitojaan musiikillisen identiteettinsä mukaisesti -löytää monipuolisia ilmaisukeinoja ja vahvistuu musiikillisessa ilmaisussaan -improvisoi, säveltää ja sovittaa -kuuntelee ja hahmottaa musisointiaan sekä kuulonvaraisesti että lukien ja kirjoittaen
Musiikin teoria ja hahmotus 3 (30h)	-opitaan lukemaan ja kirjoittamaan musiikkia sekä yhdistämään teoria käytännön musisointiin -opitaan musiikillista ajattelukykyä, ymmärretään musiikillisia lainalaisuuksia -opitaan jäsentämään ja hahmottamaan musiikkia kirjoitettuna ja kuulonvaraisesti	-oppilas saa valmiuksia käytännön muusikkouteen -hallitsee monipuolista ohjelmistoa -tuntee musiikkilajinsa keskeisiä tyyliuuntauksia, ilmiöitä ja soittimistoa -on harjaantunut rytmin, melodian ja harmonian hahmottamiseen -säveltää, sovittaa ja improvisoi
Yhteismusisointi 3 (20h)	-soiton ja laulun opiskelua tavoitteellisesti soitinryhmässä, bändissä, kuorossa tai orkesterissa	-oppilas kokee yhdessä musisoinnista saatavaa iloa -saavuttaa syvemmän tason omassa soitossa ja laulussa suhteessa toisiin ja kykenee hahmottamaan sitä entistä paremmin -identiteetti muusikkona syventyy -ryhmän yhteisointi hioutuu ja syventyy

Kuuntelu 2 (10h)	-oppilasta ohjataan monipuoliseen musiikin kuunteluun ja kokemiseen -ohjataan pohtimaan omaa musiikkisuhdetta ja muusikkoutta kuuntelun kautta -musiikin kuuntelun merkitystä hyvinvointiin korostetaan -ohjataan kuulonsuojeluun	-oppilaasta kasvaa valveutunut musiikinkuuntelija -hahmottaa musiikkia ja sen eri lajeja erityispiirteineen -kykenee tunnistamaan ja ilmaisemaan musiikin herättämiä ajatuksia ja tunteita -musiikkiin syntyy elinikäinen side
------------------	--	---

Opintojakso 6 (20h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Taiteellinen esittäytyminen -taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötyö	-opintojakso auttaa oppilasta tuomaan esille osaamistaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan -päättötyö voi olla esim. oma konsertti tai muu taiteellinen kokonaisuus, oma sävellys tai sovitus, tai muu omaa muusikkoutta esille tuova taiteellinen produktio -voidaan toteuttaa yksin tai etukäteen sovitun ryhmän kanssa ohjatusti	-oppilas löytää ja syventää musiikillista identiteettiään -tuo esille saavuttamiaan musiikillisia taitoja -rohkaistuu toteuttamaan omaa musiikillista ilmaisuaan ja muusikkouttaan -kykenee suunnittelemaan, harjoittelemaan ja toteuttamaan musiikillisen kokonaisuuden

Opintojakso 7 (30h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Taiteiden rajapinnoilla	-kaikille taideaineille yhteinen ja pakollinen opintokokonaisuus -eri taidemuotojen ilmaisuja hyödyntävä opintojakso -keskeisinä teemoina voivat olla ajankohtaiset ilmiöt, hyvinvointi, osallisuus, vuorovaikutus ja luova ongelmanratkaisu -voidaan suunnitella vuosittain yhdessä toisten taideaineiden kanssa -voi sisältää yhteisen tuotoksen, produktion tai teeman	-oppilas kokee monipuolisesti ja syvällisesti taiteidenvälisyyden eri taidemuotojen ilmaisukeinoja käyttäen -oppilas rikastaa luovuuttaan erilaisten ilmaisukeinojen kautta -hahmottaa oman taideaineensa osana taiteiden koko kenttää -oma identiteetti monipuolisena taiteentekijänä vahvistuu -kokee iloa tekemisestään osana isompaa kokonaisuutta

OPINTOKOKONAISUUS 4: Valinnaiset opinnot (30h)

Opintojakso 8 (15h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Tutkiva muusikko	-oppilaan tutkielma tai muu kirjallinen tuotos tai muunlainen tuotos, joka yhdistää tiedettä ja taidetta luovasti -tutkitaan ja syvennetään tietoa itselle mielenkiintoisesta musiikillisesta asiasta, ilmiöstä tai kokonaisuudesta	-oppilas tutustuu erilaisiin musiikillisiin aiheisiin ja ilmiöihin ja niiden tutkimiseen - oppilaan oma tietoisuus ja kiinnostus pohtia ja tutkia musiikkia, taidetta ja erilaisia ilmiöitä kasvaa -kehittää ajattelua ja laajempaa näkemystä musiikista

Opintojakso 9 (15h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Musiikkitekniikka	-ohjaa oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintätekniikan luovaan ja ilmaisulliseen käyttöön musiikin tekemisessä ja tuottamisessa	-oppilas oppii tallettamaan omaa soittoaan ja lauluaan sekä tuottamaan omaa musiikkia tekniikkaa hyödyntäen sekä yksin että osana ryhmää

Opintojakso 10 (15h)	SISÄLTÖ	TAVOITTEET
Muu projekti	-jokin muu oppilaitoksen tai oppilaan suunnittelema projektikokonaisuus	-oppilas pystyy tuottamaan ja osallistumaan erilaisiin musiikillisiin produktioihin yksin ja osana ryhmää

6.3 AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS

Aikuisten opetusta suunniteltaessa ja järjestettäessä otetaan huomioon, että aikuiset harrastajat ovat musiikkitaidoissaan ja -tiedoissaan hyvin eri vaiheissa. Heidän kiinnostuksen kohteensa ja harrastusmotivaationsa ovat erilaisia. Aikuisten oppimisessa korostuu itsenäisyys ja oma-aloitteisuus, ja opetuksessa otetaan huomioon aikuisten kyky itse ohjata omaa oppimistaan ja harjoitteluaan. Opiskelijan osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sitoutuminen ja halu oppia ja kehittyä ovat oppimisen vahva tuki, joka voi korvata esimerkiksi iän tuomia fyysisiä rajoituksia. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten oppimisessa tärkeitä.

Iin kansalaisopistossa ja taidekoulussa aikuisten suorittamat opintokokonaisuudet voivat noudattaa edellä kuvattuja lasten ja nuorten perusopetuksen kokonaisuuksia sekä koostua muista Iin kansalaisopiston ja taidekoulun tarjoamista opintokokonaisuuksista.

6.4 TYÖTAVAT MUSIIKINOPETUKSESSA

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat musiikin yleisen oppimäärän tavoitteet ja sisällöt, sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja opiskeluympäristöt sallivat monipuolisen työskentelyn sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Oppilas on aktiivinen toimija. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat tilaisuuksia kehittää yhteismusisoinnin taitojaan.

Työtapojen valinnalla voidaan vahvistaa myös oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työskentelyssä hyödynnetään teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

6.5 OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKINOPETUKSESSA

Musiikin yleisessä oppimäärässä arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Tavoitteena on, että arviointi tukee oppilaan itsetunnon ja muusikon taitojen kehitystä. Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen.

Arvioinnissa huomioidaan oppilaan lähtökohdat, omaehtoisuus ja tavoitteet. Musiikin opiskeluun liittyvät tavoitteet asetetaan yhdessä oppilaan kanssa. Oppilaan osallisuus arvioinnissa näkyy dialogina, reflektiona ja vertaisarviointina. Itsearviointi on samalla oman oppimisen ohjaamista, minkä tavoitteena on kasvaa itseohjautuvaksi taiteen harjoittajaksi ja omien tavoitteiden asettajaksi. Oppilaan itsearviointiin tulee huomioida myös opiskeluun liittyvät tuntemukset ja motivaatio.

Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Keskeistä on avoimuus ja hyvä yhteistyö opettajan, oppilaan ja kodin välillä. Oppilaan monipuolisesta edistymisestä voidaan antaa esimerkiksi kirjallinen tai suullinen palaute, jossa eri osa-alueina voivat olla taidot ja tiedot musiikissa, opiskelutaidot, omaehtoisuus ja luovuus, ilo ja hyvä taidesuhde.